ALEXANDRU GAFTON – O PERSONALITATE A FILOLOGIEI ROMÂNEŞTI

Conf. univ. dr. Felicia Raluca Toma
Universitatea „Valahia" din Tîrgovişte
ralucafeliciatoma@yahoo.com

Stimate Domnule Profesor,
Stimaţi invitaţi,
Onorată asistenţă,

Avem onoarea de a oferi astăzi expresia cea mai înaltă a recunoaşterii noastre, titlul de *Doctor Honoris Causa*, Domnului Prof. Univ. Dr. Al Gafton, filolog de înaltă ţinută intelectuală şi morală, personalitate recunoscută în mediul academic românesc.

Este dificil să prezint într-un cadru restrîns o personalitate, motiv pentru care îmi voi permite a selecta doar cîteva repere semnificative care să evidenţieze activitatea ştiinţifică a Domnului Profesor Al. Gafton.

Profesorul Al. Gafton a urmat treptele devenirii profesionale, caracteristice domeniului filologic, cu orientare specifică spre lingvistica diacronică (istoria limbii române, fonetică istorică, semasiologie); filologie (tehnica editării textelor vechi, paleografie); traductologie; biblistică, sociolingvistică. Domeniilor de competenţă enumerate li se adaugă domeniul de interes ştiinţific, şi anume, antropologia culturală.

Absolvent de studii filologice, a funcţionat începînd cu anul 1995 ca preparator la Catedra de limba română şi lingvistică generală a Facultăţii de Litere, Universitatea Iaşi. Din 1997 îşi continuă activitatea în cadrul aceleiaşi catedre cu titlul de asistent. Cu un an mai tîrziu, devine bursier al Universităţii

BDD-V2285 © 2016 Editura Bibliotheca
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-06 21:38:19 UTC)

Konstanz (Germania), specialitatea Romanistică şi lector de limba română la aceeaşi universitate.

Din anul 2000 devine doctor în filologie cu teza *Studiu lingvistic asupra* ***Codicelui Popii Bratul*** *în comparaţie cu alte versiuni ale* ***Apostolului*** *din secolul al XVI-lea*, sub coordonarea Profesorului Vasile Arvinte.

Îşi continuă activitatea, mai întîi, cu titlul de conferenţiar şi, apoi, ca profesor la Catedra de limba română şi lingvistică generală a Facultăţii de Litere, Universitatea Iaşi, iar din anul 2008 este conducător de doctorat.

Urmează anii în care funcţionează ca profesorinvitat la Universitatea din Zürich, în urma cîştigării bursei „Prinţul Dimitrie Sturdza", unde a susţinut cursurile:*Procesele constitutive şi evolutive ale aspectului literar al limbii române* şi *Traducerea ca influenţă culturală şi de mentalitate*.

Pe lîngă activitatea didactică merituoasă, este iniţiatorul şi co-organizatorul Conferinţei Naţionale „Text şi discurs religios", fondatorul şi conducătorul uneia dintre cele mai prestigioase reviste româneşti de profil – *Diacronia*.

Este membru fondator al Societăţii Române de Dialectologie, al *Observatoire Européen du Plurilinguisme*, *Seminário Medieval* ***Literatura***, ***pensamento e sociedade***, Instituto de Filosofia, Porto, Association de théorie, histoire litteraire et traductologie „Fabula"; membru în Comisia de Limbi şi Literaturi a ARACIS, membru CNATDCU, autorul grilei de evaluare a cadrelor didactice din domeniul filologiei.

Printre realizările de excepţie ale Domnului Profesor Al. Gafton, se numără contribuţia la ediţiile academice ale Bibliei de la Bucureşti 1688, monument al limbii române literare, şi *Paliei de la Orăştie*, 1581.

De asemenea, s-a remarcat prin ediţia de text şi comentariul ştiinţific al celebrului *Codice al Popii Bratul*, cea dintîi traducere manuscrisă în limba română.

Fără a încerca o cuantificare redusă la nivel cifric, cercetarea ştiinţifică a Profesorului Alexandru Gafton

BDD-V2285 © 2016 Editura Bibliotheca
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-06 21:38:19 UTC)

însumează numeroase volume, dintre care amintim *Hipercorectitudinea*, 2000, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi, reprezentînd o abordare fonetico-fonologică din perspectivă diacronică şi cu aplicare la palatalizarea labialelor şi la velarizare, *Elemente de istorie a limbii române*, 2001, Editura Restitutio, Iaşi, *După Luther. Edificarea normei literare româneşti prin traduceri biblice*, 2005, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi.

Activitatea în ştiinţele limbii s-a concretizat în traducerile unor cunoscute cărţi la nivel european, precum *Esquisse d'une histoire de la langue latine*, Antoine Meillet, „*Schiţă pentru o istorie a limbii latine*, în colaborare cu Iulian Popescu, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi, 2014, respectiv *Manuel de linguistique romane*, Martin Diestrich Glessgen, „Manual de lingvistică romanică”Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi, 2014.

De asemenea, articolele şi studiile completează profilul ştiinţific al Domnului Profesor, acestea abordînd diferite aspecte ale istoriei limbii, gramaticii descriptive sau traducerii: „Observaţii asupra orginii expresiei *copil din flori*”, în: AUI, XLI/XLII, 1995-1996; *Numele în Biblie*, în: AUI, LI, 2005;

Polivalenţa la nivel lexical. Un caz: vrom a ţinea, în: AUI, LIII, 2007; „Biblia de la 1688. Aspecte ale traducerii”, în: *Text şi discurs religios*, 2/2010; „Principiul diacronic în edificarea normei literare”, în: *Limba română: controverse, delimitări, noi ipoteze, acele celui de-al 9-lea colocviu al catedrei de limba română*”, vol. I, Bucureşti, 2010.

Comunicările la diverse manifestări ştiinţifice la nivel naţional şi internaţional *-O ipoteză interpretativă asupra înţelesului sintagmei paulinice„ a vorbi în limbi*”, Comunicare susţinută la „Colocviul internaţional de ştiinţe ale limbajului”, Suceava, ediţia a III-a, 13-15 octombrie 1995; *Celălalt*, comunicare susţinută la Conferinţa Internaţională de Imagologie, „Identitate şi alteritate culturală în timp”, Miercurea Ciuc, organizată de Universităţile Sapientia, din

BDD-V2285 © 2016 Editura Bibliotheca
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-06 21:38:19 UTC)

Miercurea Ciuc şi BTK, din Debreţin, 19-20 aprilie, 2013; *Renaşterea filologiei*, Comunicare susţinută la Colocviul Naţional „Literatura română veche. Priorităţi ale cercetării actuale" organizat de Institutul de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu", Bucureşti, 27-28 iunie, 2013; *Bonomia stilului la Sextil Puşcariu*, Comunicare susţinută la Conferinţa Internaţională „Zilele Sextil Puşcariu", Ediţia I, organizată de Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu", Cluj, 12-13 septembrie, 2013 – evidenţiază, la rîndul, studiul şi pasiunea pentru domeniul în care activează.

Suntem deosebit de onoraţi să menţionăm rolul avut de Domnul Profesor Al. Gafton în dezvoltarea bunelor relaţii cu mediul academic şi ştiinţific din cadrul Universităţii „Valahia" din Tîrgovişte.

În dubla calitate de cercetător şi cadru didactic, a îndrumat activitatea unui mare număr de studenţi, masteranzi, doctoranzi, cercetători şi cadre didactice, inclusiv a celor de la Tîrgovişte. A sprijinit eficient organizarea Colocviului Internaţional „Latinitate-Romanitate-Românitate". A făcut parte din Comisia ARACIS de evaluare şi acreditare a programelor de Litere, al UVT, la nivel de licenţă şi master.

Considerăm că toate acestea nu ar fi fost posibile în absenţa unor puternice trăsături morale care demonstrează că întreaga sa activitate a stat sub semnul responsabilităţii, dăruirii, abnegaţiei – trăsături proprii unui intelectual de clasă.

Domnul Profesor Alexandru Gafton este o personalitate în domeniul filologic care se caracterizează prin probitate ştiinţifică, rigoare, profesionalism, muncă şi pasiune.

Este un privilegiu pentru noi să ne aflăm în faţa unui mare Profesor, un eficient apărător al valorilor umane, al valorilor creştine în Europa, precum şi al cauzei româneşti în lume.

Acceptînd intrarea în comunitatea noastră academică, Domnia Sa onorează Universitatea „Valahia" din Tîrgovişte.

BDD-V2285 © 2016 Editura Bibliotheca
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-06 21:38:19 UTC)

Acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa*,pe deplin meritată de domnul Profesor, o considerăm o binevenită răsplată, o sărbătoare pentru întreaga comunitate academică.

Îl asigurăm de întreaga noastră considerație admirație şi gratitudine.

Sunt considerația, admirația şi gratitudinea pe care le merită spiritele nobile!

BDD-V2285 © 2016 Editura Bibliotheca
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.239 (2026-11-06 21:38:19 UTC)